

Zamyšlení nad mimořádným Svatým rokem milosrdenství

Dostalo se nám zvláštní milosti, když papež František vyhlásil mimořádný Svatý rok, který zasvětil Božimu milosrdenství. Tento Svatý rok začal 8. 12. 2015 a skončí 30. 11. 2016. Slavení Jubilejního roku sahá svými kořeny až k biblické tradici, k roku, kdy celý Izrael zakoušel tuto chvíli jako čas milosti, čas osvobození pro člověka a pro zemi, čas obrácení a odpuštění, zvláštní dobu, která nám připomíná plnost času příchodu Mesiáše, k němuž směřujeme. Ze všech prvků podílejících se na tvorbě významu Svatého roku, chci zdůraznit hlavně ty, jež během dějin Církve nakonec vyhranily tradici jubilejních oslav.

Pout'

Patří mezi znamení, která vždy doprovází Svatý rok. Návštěva svatyní je jednou z forem lidové zbožnosti, kterou znají všechny doby a všechny národy. První Ježíšova slova, jež nám sděluje evangelium (Lk 2,41n) byla vyslovena na jeho první pouti do Jeruzaléma, svatého města Hebrejů. Putovat, to stojí námahu, je nutné napnout vlastní síly, obětovat svou práci, sám sebe. Poutník získává za odměnu pocit svobody, opět nachází své srdce. Cílem pouti je dosáhnout míst, obrazů, věcí, skrze něž Bůh tajemně realizuje naši spásu. Pout' je tedy silným vyznáním víry v posvěcení světa a hmoty. Jejím ustavujícím prvkem je „vzpomínka na velké Boží události“. Pout' je také šancí zakusit univerzalitu Církve, která je rozptýlená po celém světě. Dochází při ní k setkání s neznámými věřícími, je to starobylá forma ekumenismu, je to objevování mnoha jiných osob, kteří věří v tatáž tajemství zjevená Bohem.

Poutní místa

Místa, jež od počátku přitahovala poutníky. Můžeme je rozdělit do dvou kategorií; na místa, kde se uchovává památka na události z Písma svatého a na místa smrti nebo pohřbení svatých mučedníků. Později se k nim přidala třetí kategorie; místa pobytu nějakého svatého mnicha divotvůrce nebo místa, kde byl uctíván nějaký obraz. Biblická místa Nového či Starého zákona se nacházejí především ve Svaté zemi. Ta se stala od 4. století cílem poutníků přicházejících ze všech končin křesťanského světa. V Malé Asii byl navštěvován hrob svatého apoštola Jana v Efesu a mnohá místa umučení nebo pohřbení svatých jako např.: Myra sv. Mikuláše. Ostatky sv. Marka se

uctívaly v egyptské Alexandrii (kde byly uchovávány před svým přenesením do Benátek), ostatky sv. apoštola Ondřeje zase v řeckém Patrasu. Císařské město Konstantinopol (dnešní Istanbul) pak nashromáždilo mnoho ostatků východních mučedníků. Po dobytí Jeruzaléma muslimy bylo obtížné navštěvovat svatá místa a tak se od středověku stal hlavním poutním místem stal Řím. Tradice poutí však sahá až k počátkům křesťanství. „Apoštolská knížata“ Petr a Pavel zemřeli v Římě a posvětili tak toto město svými těly, stejně jako nesčetní další mučedníci, počínaje římskými prvomučedníky. Jejich hroby se staly hned od počátku místy úcty věřících, kteří se k nim přicházeli pomodlit i z daleka. Když se poutníci blížili k městu, nezapomínali se zastavit u sv. Šebestiána, jak dosvědčuje mnoho nápisů. Později, zvláště když papež Damas shromáždil ostatky římských mučedníků a vybudoval místa hodná jejich památky, začal Řím přitahovat poutníky především ze západních národů, jež byly teprve nedávno pokřtěny. Ti nikdy nezapomněli požádat papeže, nástupce sv. Petra, o požehnání. Pout' pro ně byla také důležitým setkáním s kulturou antické říše, jejíž dědictví nové národy převzaly, dále s novými hnutími vznikajícími v západní Církvi a v neposlední řadě také s její viditelnou hlavou – papežem.

Co podněcovalo k poutím?

Člověk přirozeně touží spatřit místa z vyprávěných událostí a není to pouhá zvědavost, která ho k tomu vede. Umístí-li se dějiny na konkrétní místo, lépe se chápe jejich smysl. Proto duchovní autoři, např. sv. Ignác z Loyoly, doporučují těm, kdo rozjímají evangelium, aby si představili místo, kde se ony scény odehrávaly. Návštěva posvátných míst vůbec není světská záležitost, nýbrž je součástí zbožnosti, proto je spojena s adorací. Ale také to není modloslužba. Modlitba, jež se tam koná, směřuje ke svatým a k samému Bohu. Kult obrazů, ostatků a míst je v teologii nazýván „relativní“. Modlitba pozvedá člověka od hmotných věcí k duchovním skutečnostem, a v srdci se žíví vnitřní smysl pro Boží přítomnost. Na druhé straně, jak učí sv. Jan Damašský, události spásy a modlitby věřících posvěcují kultovní předměty a místa, takže se stávají výsadními místy povznesení mysli k Pánu. Nezřídka se koná pout', aby se splnil slib. To je případ, kdy věřící obdržel určitou milost na přímluvu některého světce a odebere se na pout' k jeho hrobu, jak předem slíbil v naději, že kýžená milost bude udělena během jeho pouti. V Římě se z tohoto důvodu křesťané modlívali u hrobu sv. Vavřince, později putovali k hrobu sv. Antonína Paduánského. V současnosti k hrobu sv. otce Pia, světoznámého stigmatizovaného kapucína. Stálí ctitelé některého světce se snaží získat nějaký ostatek, tj. částčku jeho oděvu, „manu“, která vycházela z hrobu (např. sv. Mikuláš z Bari). Ve Věčném městě pak, jak už jsme poznamenali výše, se poutníci snažili obdržet zvláštní papežské požehnání pro svůj život a pro své drahé.

Výsadní časy

V dějinách náboženství jsou nejenom výsadní poutní místa, ale i některé časy považované za „svaté“ či „sváteční“. Jaký mají význam? Už otec západní filozofie, řecký filozof Platon upozorňuje, že svátek je jakési vyzářování věčnosti do všedního

dne. Není náhodné, že Starý zákon nařizoval nekonat o svátcích práce, jež nejsou nutné. I o křesťanských svátcích se věřící omezuje na vykonávání prací, které nebrání soustředit mysl na duchovní hodnoty. Během staletí daly dějiny jistou sváteční hodnotu také některým důležitým rokům. Pro židy měl náboženský význam „sobotní rok“, který byl rokem osvobození otroků a odpuštění. Zároveň byl rokem „jubilejním“ vyhlášeným jednou za 50 let. Toto číslo se stalo symbolickým číslem i pro křesťany. Padesátý den po zmrtvýchvstání Kristus sesílá svého Ducha, o Letnicích se slaví zrození Církve. Stejně jako židé chtěli i středověcí křesťané slavit každých 50 let jako dobu odpuštění a smíření. Tento zvyk byl potvrzen oficiálním vyhlášením „Svatého roku“ 1300. Byla to iniciativa, která neměla v církevních kronikách obdoby. Bylo to vnuknutí a přání prostého lidu, toužícího po odpuštění a očistění na konci století, které vnímal papež Bonifác VIII. a vyjádřil ho svou papežskou bulou. Během Svatého roku se mělo přicházet do Věčného města v kajícím duchu a prosit o odpuštění hříčů, jež tížily svědomí. Kající úkon končil naprostým odpuštěním na přímluvu svatých apoštolů Petra a Pavla. První Svatý rok zanechal v paměti křesťanů vzpomínku tak živou, že se nedala vymazat z dějin. Ohlas této duchovní zkušenosti byl takový, že od té doby byl Svatý rok vyhlášován nejen každých 100 nebo 50 let, nýbrž i každých 25 let.

Odpustky

Pout' do Říma či jiná posvátná místa v Jubilejních letech je vždy spojena se zvláštními odpustky, udělenými těm, kteří navštíví určené křesťanské svatyně. Dobře známý termín „odpustky“ byl v době reformace předmětem urputných diskuzí. Stejně tak i pro dnešního člověka zůstává dosti temný či nejasný, a proto se ho pokusíme jednoduše vysvětlit. Myslím, že dnešní způsob zpovídání nijak neusnadňuje pochopení otázky odpustků, těchto úžasných duchovních dober. A navíc pokud se v dnešní hektické době slaví svátost smíření, je hodně uspěchaná a příliš právníká, tzn. v atmosféře hodnocení či posuzování. Má na to vliv naše západní mentalita ovlivněná římským právem. Poklekneme u zpovědnice, vypočítáme své hlavní hříchy, prohlásíme, že jich litujeme. Hned poté dostáváme rozhřešení, to je odpuštění a je nám ještě uloženo pomodlit se či vykonat nějaké pokání. Kdo studoval teologii tak ví, že „rozhřešení odpouští *vinu*, ale ještě je třeba odpykat *trest za hříchy*.“ Zase se nám zde projevuje vliv západního právníckého přístupu ve zpovědi. Nemáme v úmyslu popírat toto rozlišení, dobře známé z praxe světských soudů, kde se lze setkat se zločincem, který opravdu litoval a svobodně přiznal svůj přečin. Pro tento jeho dobrý postoj je mu snížen trest, ale ne celý. I když upřímně litoval své viny, trest za zločin je předepsán zákonem a musí být odpykán. Na druhé straně pochybujeme o tom, že je možno prostě přenést tyto pojmy, vzaté ze světské zkušenosti, na duchovní pole, leda snad metaforickým způsobem. V Božském soudu jsou různé aspekty hříchu, viny a trestu mnohem více spjaty. Když Bůh odpouští, jistě není povinen respektovat tresty, předepsané v nějakém zákoníku. Všechny hříchy, jak učí Bible i křesťanská tradice, lze napravit pokáním, jež není chvilkovým úkonem. Normálně je to dlouhý psychologický proces. Člověk musí nejprve uznat, že zlo je zlem, musí zakoušet

duchovní bolest nad tím, že je spáchal a musí se snažit, nakolik je to možné, napravit je dobrými skutky, musí projevit svou dobrou vůli. Nuže, máme si tedy uvědomit, že nauka a praxe odpustků je v Církvi úzce spjata s účinky svátosti pokání. Katechismus definuje odpustek těmito slovy: „Odpustek znamená, že se před Bohem odpouštějí časné tresty za hříchy, jejichž vina byla zahlazena; je to odpuštění, které náležitě připravený věřící získává za určitých podmínek zásahem Církve, jež jako služebnice vykoupení autoritativně rozděluje a používá pokladu zadostiučinění Krista a svatých.“ Přes všechny peripetie s odpustky je Církev používá i ve třetím miléniu k duchovnímu prospěchu člověka. Určitě je na místě připomenout, že ve své historii je ne vždy nabízela vhodným způsobem, který by nikoho nepohoršoval. Reformátoři Církve mnohdy nebojovali přímo proti odpustkům samým, ale proti jejich nevhodnému nabízení. Což jim skutečně nelze upřít. Katechismus dále rozlišuje odpustky částečné a plnomocné. „Odpustek je částečný nebo plnomocný podle toho, zda částečně nebo úplně osvobozuje od časného trestu za hříchy.“ Uvádí se v něm, že mohou být přivlastněny živým nebo zesnulým. Z výše uvedeného vyplývá, že při slavení svátosti smíření je mně odpuštěna vina, prominut věčný trest za mé hříchy a vzhledem k dokonalosti mé lítosti i časné tresty. To, co mně po zpovědi zbývá z časných trestů k odpykání, tak právě řeší zmíněné odpustky. Automaticky se nabízí následující otázka: Co jsou to ty časné tresty? Odpověď je docela prostá. Člověk hřešící, tzn. konající nějaké zlo, se vždycky tím zlem nějak pošpiní, kontaminuje své srdce, zamoří své nitro, ono zlo jím a jeho životem proroste. Jinými slovy, hříšník lpí patologicky (nezřízeně) na sobě, jiném člověku či lidech, na věcech nebo přírodě. Písmo svaté říká, že do nebe nevejde nic nečistého a proto se člověk musí onoho lpění či zotročení zbavit. Nejlépe ještě na zemi za živa anebo aspoň po smrti v očistci. Je nutné závěrem ještě poznamenat, že ony tresty neselá spravedlivý Bůh pomstychtivě a chladnokrevně na hříšníka. Bůh „trestá“ tak, že umožní hříšníkovi žít v jeho hříchem zotročené „svobodě“ až k jeho sebepoškození nebo dokonce k autodestrukci osobnosti. Pokud se z hříšníka začne stávat kající, tak Bůh ve svém milosrdenství zabrání tomu, aby plně na něho dolehly důsledky zla, které on sám činil. Na úplný závěr by asi neškodilo připomenout přístup východních křesťanů, který je v určitém kontrastu s tím naším, poněvadž používá při slavení svátosti pokání vztah lékaře a pacienta. Lékaře Ježíše, nikoli Soudce, představuje kněz a hříšník je pacient, který přichází se svou duchovní nemocí k trůnu nekonečného Božího milosrdenství, aby se nechal léčit pokáním, jako tou nejlepší terapií.

Svatý rok milosrdenství je pro celou Církev jistě mimořádnou událostí. Co v něm máme udělat? O co se duchovně snažit? Především se pokusit svůj život pojmout jako celoživotní pouť, na které obnovujeme hodnotu naslouchání Slova, které je nám určeno – takto lze rozjímat Boží milosrdenství a osvojovat si ho jako vlastní životní styl, jak nás k tomu vybízí Petr našich dnů, Sv. otec František.

Skutky milosrdenství

Když otevřeme stránky Bible, ať Starého či Nového zákona, tak se tam vedle základní vlastnosti Boží, spravedlnosti, setkáme s úžasným projevem Jeho lásky, s Božím milosrdenstvím. To znamená, že Bůh nesleduje stále jen jakousi vyváženou bilanci naší morálky, práv a povinností, ale dovede a dokonce che odpouštět a být shovívavý, milosrdný. Křesťan následující Ježíše se má snažit projevovat vůči svému bližnímu stejné postoje, které zakouší ze strany Krista. O to více to platí, když se bližní nachází ve skutečné nikoliv zdánlivé či předstírané nouzi. V Katechismu o tom čteme: „Láska Církve k chudým patří k jejím pevným tradicím“. Inspiruje se evangeliem blahoslavenství, Ježíšovou chudobou a jeho laskavostí k chudým.“ Nám drahý papež, sv. Jan Pavel II. k tomu dodává: „Taková láska k chudým se netýká jen hmotné chudoby, nýbrž i četných forem kulturní a náboženské chudoby.“ Skutky milosrdenství křesťanská etika rozdělila do dvou skupin: na tělesného a duchovního milosrdenství. Katechismus je definuje takto: „Skutky milosrdenství jsou činy lásky, kterými pomáháme svému bližnímu v jeho tělesných nebo duchovních potřebách“.

SKUTKY TĚLESNÉHO MILOSRDENSTVÍ: sytit hladové, dávat pít žíznivým, oblékat nahé, ujímat se lidí bez domova, navštěvovat nemocné, navštěvovat vězněné a pohřbívat zemřelé.

SKUTKY DUCHOVNÍHO MILOSRDENSTVÍ: radit pochybujícím, poučovat neznalé, napomínat hříšníky, těšit zarmoucené, odpouštět urážky, trpělivě snášet obtížné lidi a modlit se za živé i zemřelé.

Prožíváme stále ještě svatopostní dobu a ta nás přímo vybízí, abychom se nějakým konkrétním postojem milosrdného Ježíše inspirovali a integrovali ho do našeho všedního i nevšedního života, který je plný různých situací, ve kterých milosrdenství může být tím správným postojem.

o. Miroslav

Varhany v našich kostelích

Pod stejným titulkem jsme vás informovali v jednom z minulých čísel našeho časopisu obecně o stavu varhan ve všech třech farních kostelích. V Brankovicích a Chvalkovicích již probíhají projekty související s jejich opravou.

Brankovice – v současné době probíhá výběrové řízení na zhotovitele restaurátorských prací, na které jsme již obdrželi dotaci z rozpočtu JMK ve výši 200 000,- Kč a zároveň nám přislíbilo finanční příspěvek i zastupitelstvo městyse. Od 4. dubna 2016 bude zahájena veřejná sbírka do pokladničky v lékárně pí. Odrazilové. Další možností jak podpořit opravu nástroje, který postavil v r. 1842 Antonín Hanačík je zaslat finanční příspěvek na zvlášť pro tento účel zřízený bankovní účet (4268526319/0800).

Chvalkovice – kostel sv. Bartoloměje už naplno zažívá realizaci opravy varhan, kterou provádí otec a syn Stehlíkovy vybraní výběrovým řízením. Nástroj postavený v r. 1856 brněnským varhanářem Františkem Harbichem projde generální opravou

včetně nové barevné úpravy skříně. Doposud se podařilo zajistit finanční prostředky ve výši 326 000,- Kč a to prostřednictvím kostelních sbírek (36 000,-), dary soukromých osob (21 000,-), finanční příspěvek obce (69 000,-) a dotace z rozpočtu JMK (200 000,-).

Nové Hvězdlice – hvězdlické varhany jsou nejstarším a zároveň nejpozoruhodnějším nástrojem. Postavil je rovněž František Harbich v r. 1833. Jedná se o středně velké dvoumanuálové varhany v nádherně řezbářsky zdobené skříní. Vzhledem k významu a provedení je potřeba aby nástroj prošel důkladnou restaurátorskou opravou, jejíž finanční odhad se pohybuje v rozmezí 3 až 3,5 mil. Kč. V současnosti hledáme vhodné dotační zdroje, které nám pomohou tak vysokou částku zajistit.

Varhany jsou nezbytnou součástí našich kostelů, doprovází nás nejen při mších, ale i při křtech, svatbách nebo pohřbech. V současnosti se stále více užívají i při různých koncertních vystoupeních, která slouží k obohacení kulturního života v našich obcích.

Děkujeme všem, kteří dosud přispěli na opravy našich varhan a prosíme další být jen drobnou finanční podporu při restaurování těchto starobylých nástrojů.

Tříkrálová sbírka 2016

V lednu 2016 proběhla již tradičně v našich obcích tradiční Tříkrálová sbírka. Tříkrálovým koledníkům jste přispěli v Brankovicích pěknou částkou 18 299,- Kč; v Malínkách 3 778,-Kč; v Nemochovicích 9 293,- Kč; ve Chvalkovicích 5 879,- Kč a ve Hvězdlicích 15 000,- Kč. Charita ČR použije vybrané finanční prostředky na projekty související se sociální péčí pro všechny potřebné. Dovolte, abychom z celého srdce poděkovali především vám dárcům, koledníkům, vedoucím skupinek a také všem ostatním, kteří jste pomohli k úspěšnému konání tohoto charitativního projektu.

První svaté přijímání

Neděle 12. června bude pro několik našich dětí vrcholnou událostí v jejich dosavadním duchovním životě. Po přípravě, která bude probíhat na faře v Brankovicích přistoupí k prvnímu svatému přijímání. Před přijetím této svátosti by měly být schopny samostatně zpytovat své svědomí, rozeznat, co je v jejich duších dobré a co ne a čeho je potřeba se zbavit. Toto sebezhdnocení jim nabízí svátost smíření – svatá zpověď. Nesmírná cena svátosti smíření a sv. přijímání je v tom, že člověku mohou sloužit trvale až do konce života. První svaté přijímání by nemělo být pro děti přijímáním posledním, ale trvalou cestou k Bohu, který je bude na jejich životních stezkách s láskou provázet. Rodiče by neměli zapomínat, že své děti budou ve víře vychovávat až do jejich křesťanské dospělosti. Tento slib by měl trvat i po prvním svatém přijímání jejich dětí.

Příležitost ke slavení svátosti smíření

Čtvrtek 17. března

Nemochovice 15:30

Neděle 20. března

Brankovice 14:00

Úterý 22. března

Nové Hvězdlice 17:30

Středa 23. března

Chvalkovice 16:30

Bohoslužby Svatého týdne a Velikonoc

20. března

Květná neděle

Nové Hvězdlice 8:00

Chvalkovice 9:30

Nemochovice 10:45 (*bohoslužba slova*)

Brankovice 11:00

22. března

Úterý Svatého týdne

Nové Hvězdlice 18:00

23. března

Středa Svatého týdne

Chvalkovice 17:00

24. března

Zelený čtvrtek

Missa chrismatis

Brno – Petrov 9:00

Mše na památku poslední večeře

Brankovice 17:30

25. března

Velký pátek

Brankovice 15:00 *velkopáteční obřady*

Nové Hvězdlice 17:00 *křížová cesta*

Nemochovice 17:00 *křížová cesta*

26. března

Bílá sobota

Brankovice 7:00 *ranní chvály (DMC)*

Vigilie Zmrtvýchvstání Páně

Brankovice 19:00

27. března

Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

*- při dnešních mších budou požehnány
přinesené pokrmy a předměty*

Nové Hvězdlice 8:00

Chvalkovice 9:30

Brankovice 11:00

28. března

Velikonoční pondělí

Nové Hvězdlice 8:00

Nemochovice 9:30

Brankovice 11:00

3. dubna

Neděle Božího Milosrdenství

Nové Hvězdlice 8:00

Chvalkovice 9:30

Brankovice 11:00

Velikonoční agapé

Velikonoční vigílií končí postní doba. V sobotu 26. března se po ní můžeme společně setkat a popovídat si na faře v Brankovicích, kde pro nás bude připraveno malé občerstvení.

Na co se můžeme těšit

Duben

3. (NE) 15:00 – Pobožnost k Božímu milosrdenství Chvalkovice

Květen

7. (SO) 10:00 – Břimování (o. biskup Vojtěch) Milonice
 7. (SO) 10:00 – 130 let SDH Nové Hvězdlice Nové Hvězdlice
 8. (NE) 15:00 – Poutní slavnost sv. Floriána – hody Nemochovice
 Žehnání dopravních prostředků
 22. (NE) 11:00 – Poutní slavnost Nejsvětější Trojice – hody Malínky
 28. (SO) Společná pout' farností Žarošice
 Peší pout' z Bučovic do Žarošic

Červen

10. (PÁ) Noc kostelů
 12. (NE) První svaté přijímání Brankovice

Červenec

5. (NE) 11:00 – Poutní slavnost sv. Cyrila a Metoděje - hody Staré Hvězdlice
 17. (NE) Mše svatá za oběti 1. a 2. světové války Brankovice
 24. (NE) 8:00 – Poutní slavnost sv. Jakuba, apoštola – hody Nové Hvězdlice

Srpen

19. - 21. (PÁ-NE) Mariánské hody Brankovice
 28. (NE) 9:30 – Poutní slavnost sv. Bartoloměje - hody Chvalkovice

Září

10. (SO) Zlatá sobota Žarošice
 11. (NE) 11:00 - Mše sv. u Svaté Brankovice
 17. (SO) Pobožnost u kaple Panny Marie Bolestné Chvalkovice

Listopad

XX. (SO) Přednáška Nové Hvězdlice
 27. (NE) 1. neděle adventní

Prosinec

4. (NE) 11:00 – Poutní slavnost sv. Mikuláše - hody Brankovice
 5. (PO) 17:00 - Mikulášská nadílka Brankovice, Nové Hvězdlice
 25. (NE) Živý Betlém Milonice